

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	

Dostavi naj se frankirajo. Krokopisi se ne vračajo.
Vrednitišče: Knafljeve ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta na enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Naredna tiskarna“ telefon št. 35.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	13—	6-50	2-30	

za Nemčijo:

celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 28—	13—	6-50	2-30

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu: Knafljeve ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Častiti someščani volilci!

Izvrševalni odbor je po dogovoru z Vašimi zaupniki in organizacijami sklenil postaviti sledeče kandidate v mestni občinski svet:

Za II. volilni razred,

ki voli 21. aprila, sledeče gospode:

Dr. Novak Fran **Mayer Karol,**
odvetnik. c. kr. poštni oficijal in posestnik.

Dr. Pipenbacher Josip,
c. kr. gimn. profesor.

Za I. volilni razred,

ki voli 23. aprila sledeče gospode:

Knez Ivan, **Dr. Oražen Ivan,**
veletržec in posestnik. tovarnar in posestnik.

Lenček Alojzij, **Dr. Švigelj Anton,**
kleparski mojster in posestnik. odvetnik.

Roethl Matija,
c. kr. poštni oficijal in posestnik.

Vsi ti kandidatje so možje, katerim z mirno vestjo zaupamo sodelovanje pri upravi slovenske narodno-napredne Ljubljane.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1909.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Shod v Mestnem domu.

Volilnim shodom, prirejenim po posameznih okrajnih organizacijah ob priliki občinskih volitev, je sledil splošni shod narodno-naprednih volilcev Ljubljanskega, ki se je vršil večerj dopoldne v Mestnem domu. Shod je otvoril v imenu strankinega vodstva načelnik izvrševalnega odbora župan Hribar, poudarjajoč, da se je narodno-napredna stranka na laoskem shodu zaupnikov preorganizirala in postavila deloma na drug temelj. Izvedla se je, vsaj v Ljubljani že, okrajna organizacija. Za sedanje občinske volitve je strankino vodstvo naznanilo okrajnim organizacijam imena čelnih članov nastajajo občinskega sveta, ki letos izstopijo, in pozvalo te organizacije, da izrazijo svoje želje glede na kandidate. Organizacije so se odzvale temu pozivu in imenovalle kandidate, katere je strankino vodstvo odobrilo. Le namesto dveh kandidatov, ravnatelja Šubica in nadinženirja Hanuša, katere sta se iz razlogov, ki so za nju zelo uvaževanja vredni, odrekla kandidaturi, je izvrševalni odbor sam imenoval namestnika, zelo obžaljujoč, da v bodoče občinski svet ne bo imel v svoji sredi dveh tako večjih sodelavcev.

Nato povabi gg. kandidate, da se predstavijo volilcem. Svojo odsotnost sta opravičila Primožič in Pavšek. Fran Bergant, kot kandidat v III. volilnem razredu in sam obrtnik, hoče, kakor je dosedaj, zastaviti vse svoje moči v prosep obrtništva in delavstva.

Dr. Fran Novak hoče zastopati koristi vseh stanov meščanstva na podlagi narodnega in naprednega strankinega programa.

Karel Mayer, kot zopetni kandidat uradniških organizacij, ima predvsem namen zagovarjati želje in zahteve uradništva, enako pa tudi koristi vsega drugega meščanstva.

Dr. Josip Pipenbacher poudarja, da stopa pred volilce kot novinec, ki se ne more ponašati z javnim delovanjem, zagotavlja jih pa, da je bil vedno in vselej odločen pristati narodno-napredne stranke. Delovati pa hoče z vsemi svojimi močmi v gospodarski in kulturni napredek vsega ljubljanskega prebivalstva, za duševno svobodo in pravico.

Dr. Ivan Oražen zagotavlja volilce, da bo slej kakor prej deloval v občinskem svetu za skupne koristi bele Ljubljane. To delovanje je sedaj tem lažje, ker se je politična in gospodarska organizacija izvedla po vseh okrajih in bo občinstvo samo po teh organizacijah gotovo izražalo svoje želje. Da je bila taka organizacija nujno potrebna, kaže najbolj delovanje nasprotnikov, klerikalcev in Nemcev.

Po žalostnih dogodkih 20. septembra je bila narodno-napredna stranka prepuščena, da bo z nasprotniki mogoče vsaj skupno delovanje na gospodarskem polju. Govornik sam je bil eden najvnetejših zagovornikov sloge. In res so tedaj klerikalci nekaj časa šli z narodno-napredno stranko, ker so se bali gnjeva ljudstva. Ko se je pa stvar nekoliko polegla, ko politično valovanje ni več pluskalo tako visoko, tedaj so se zopet pokazali kot sovražniki, toda ne odkriti, temveč zvijačni in zahrbitni. Prišlo je celo tako daleč, da se že norčujejo iz septembrskih dogodkov! (Res je!)

Narodno-napredni poslanci so v upravičenem ogorčenju odločno nastopili v deželnem zboru proti zastopniku vlade, in ni ji bilo tedaj za fašerstvo, morali so se zdrževati, da ta nastop ni bil drugačen. Že tedaj so se zbrali klerikalni poslanci kot trden zid okrog deželnega predsednika, da bi se mu ne skrivil kak las, ali tedaj se še niso upali pokazati vse svoje grdo. Sedaj pa že smeji po nedolžnem prelito kri slovenskih muč-

nikov. Govornik se tedaj v deželnem zboru ni hotel bahati z ono okrvavljeno manjšeto, hotel jo je le pokazati zastopniku vlade in mu zaklicati, da naj ga ta kri preganja do konca njegovih dni. Klerikalci pa se sedaj norčujejo iz krvi, ki je tekla po nedolžnem! (Klici: „Res je! Sramota!“) S tem, da se norčujejo iz krvi nedolžnih žrtv, so pač najboljše pokazali svoje podle duše. S tako stranko je nemogoče vsako skupno delovanje. Ravno tako pa je tudi z Nemci katerim je, kakor je slišal govornik sam neki pogovor, že zagotovljena pomoč vlade za uresničenje njihovih želja, da bi se vrgla narodno-napredna večina iz ljubljanskega občinskega sveta.

Nihče ne grdi tako naše Ljubljane kakor naši Nemci. V deželnem zboru so sicer njihovi zastopniki zatrjevali, da so tudi za mir, seveda za — mir grobov. V svojih listih pa so na nezasičen način blatili Ljubljano. Nihče ni proti pravični kritiki, ali tega niso niso hoteli, temveč so si izmišljali laži, da bi oblatili slovensko prebivalstvo in je pripravili ob dobro ime. Dolžili so nas celo, da smo dobivali iz Srbije denar, da smo v zvezi z veleizdajalci. Izmišljali pa so si še drugo ostudno lopovstvo. Graški listi so prinesli smešno vest, da so ljubljanski denarni zavodi posodili Srbski državi 20 milijonov, da bi se lažje vojskovala proti Avstriji. S tem so nas hoteli očrniti na zgoraj, poučiti so hoteli dvorne kroge, da smo Slovenci sami veleizdajalci, katere je treba ubiti: na ta način bi se nas najbolj prijel patriotizem.

Govornik razpravlja nato o čudni pisavi „Slovenčevini“ ob priliki aneksije Bosne in Hercegovine. Nam je očital, da nismo patriotični, sam se je pa cecil patriotizma. Slovencev pač ni treba poudarjati patriotizma, saj je naš patriotizem bil že toliko in tolikokrat zapečaten s krvjo, da ni mogoče več dvomiti o njem. Izjavljam pa tu vsaj za svojo osebo, da nisem tak patriot, da bi se tembolj pripogibal čim bolj bi me topli. Pravim pač: državi dajmo davke, vojake, naj nam tudi država da, kar nam gre! To je patriotizem, ne pa da bi se sesedel takoj, kakor bi zagledal zlat ovratnik! Bodi tudi javno povedano, da simpatiziramo s srbskim narodom. Imel sem večkrat priliko, priti v dotiko s Srbi, ali veleizdajalskega nisem slišal nič med njimi. Kdor ima le količark sroa, mora simpatizirati z oni mi 53 žrtvami v Zagrebu, katerim so določene vislice. (Klici: „Sramota!“) Cela evropska javnost se škandalizira nad to stvarjo in kako mišljenje bo imela ta javnost o kulturni misiji naše države vsled te zadeve! Če že ime Srb pomeni veleizdajstvo, pomeni isto tudi lahko ime Slovenec.

Če je aneksija Bosne in Hercegovine vzbudila v kraljevini srbski razburjenje, je to pač umljivo, saj je naša vlada tako gospodarila v teh deželah, da je vse prebivalstvo nezadovoljno razun par njenih uslužbenecv Nemcev. Svar je prišla tako daleč, da se občinstvo v javnih lokalih niti glasno govoriti ne upa več. Če se po Bosni in Hercegovini šopiri edino le nemški birokratizem in madžarski šovinizem, potem je nezadovoljnost domačega ljudstva pač lahko umljiva. In ker zunanje slovenske države vidijo, kako se zatirajo Slovani v Avstriji, zato pač tudi sovražijo Avstrijo.

Prišedši na letošnje občinske volitve poudarja govornik, da je očividni pritisk vlade na uradnike. Vlada vedno meče polena pred noge občinskemu svetu, ker je narodno-napredni, ker je odkrit nasprotnik sistema na Bleiweisovi cesti in ljubljanskih Nemcev. Nemci ne morejo paktirati z nami, pač pa se to vedno dogaja med njimi in klerikalci, kar se je v sadnjem času najbolj pokazalo v seji deželnega šolskega sveta, kjer so v sadevi nekega učitelja gla-

sovali vsi klerikalci s Schwarzem in Kalteneckerjem proti dr. Tavčarju in uradnikom.

V takih razmerah je nujno potrebno, da se narodno-napredni volilci do zadnjega moža udeležijo volitev in tako protestirajo proti nakani nasprotnikov, da si prilaste našo belo Ljubljano in si jo napravijo za svojo molzno kravo. Kakor so izstradali učiteljstvo, tako hočejo izstradati tudi meščanstvo. Ako se hoče ubraniti meščanstvo, naj stori na dan volitev svojo dolžnost.

Govornikovim besedam je sledilo živahno odobravanje.

Nato se predstavijo volilcem še kandidati Alojzij Lenček, Matija Roethl in dr. Anton Švigelj, zatrjujoč, da bodo z vsemi svojimi močmi delovali v prosep ljubljanskega meščanstva. Natančnejši program sta kandidata Matija Roethl in dr. Švigelj razvila na shodih v posameznih okrajih, kakor smo že poročali v poročilih o shodih političnega društva za Krakovo in Trnovo in gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj.

Predsednik župan Hribar da nato kandidate na glasovanje. Bile so sprejete soglasno brez ugovora.

K raznoterostim je tajnik N. D. O. g. Škerlj priporočal upoštevanje delavskih želja, predvsem preureditev občinskega volilnega reda v smislu splošne in enake volilne pravice, če pa ne že to, pa vsaj IV. kurijo z ravno tolikimi zastopniki, kolikor jih ima vsak drugi razred. Posebno pa priporoča, da bi se izpolnile upravičene želje uslužbenecv električne cestne železnice po zboljšanju njihovih razmer.

Ker se nihče ne oglasi več k besedi, zaključil župan Hribar shod s pozivom, da se volilci do zadnjega moža udeležijo volitev.

Shod je bil valio krasnemu pomladanskemu vremenu prav dobro obiskan.

Shod v dvorskem okraju.

V soboto zvečer se je vršil v „Jugoslovanski restavraciji“ volilni shod narodno-napredne stranke za dvorski okraj v Ljubljani. Shod je otvoril predsednik g. dr. Oražen, ki se je zahvalil na nepričakovano številni udeležbi, poudarjajoč, da je vsakemu volilcu dana prilika izraziti svoje želje in tekmje postavljenim kandidatom. Omenjal je važnost sedanjega dela in dal besedo g. županu Hribarju.

Župan Hribar je naglašal, da je dopolnilna volitev veliko večje važnosti kot se marsikomu zdi. Naskočiti nameravajo namreč Ljubljano najhujši protivniki občinskega gospodarstva, katerim se pridružijo tudi Nemci, oziroma nemškutarji, ki pritegnejo z vsako stranko, ki je nasprotna narodno-naprednemu mišljenju. S tem pa dokazujejo nehoté, da je ravno narodno-napredna stranka zdrava, krepka in čvrsta v svojih nazorih.

Ne morejo sicer sami nastopati, toda zvijačno in podkupljeni z ujh vrednimi tovaršji vodijo tih in skrit boj, da bi uničili napredno stranko. Zavednost volilcev naj nam bo poročstvo, da se to nikdar ne zgodi. Zaslombo pa imajo ti nasprotniki očitno tudi v vladi. Vendar si bo pa ta pač premislila nasprotovati občinskemu svetu, o katerem ve in je prepričana, kako krepko in uspešno zastopa interese mesta, vrši točno svoje dolžnosti ter upravlja mestno gospodarstvo najvzorneje.

Očita se nam ravno v današnjem uvodnem članku „Slovenca“, da je mestna elektrarna slabo podjetje, podjetje, katero omahuje na trhlenih nogah. Ta trditve je naravnost smešna. Elektrarna nosi na leto 50.000 kron,

kateri dohodek se zopet poviša glasom pogodbe, ki se ima skleniti z Južno železnico v svrbo razsvetljave kolodvora za letnih dvajset do petindvajset tisoč kron. Edino, za kar se klerikalci prijemljejo, je to, da se odpisujejo morda za stroje premale amortizacijske kvote. Toda glede tega so izrekli večaki, da se s tem, da se odpisuje po 15% do 10%, oziroma 7 1/2%, odpisuje še preveč. Denar se naklada v poseben fund, iz katerega se plačajo stroji, ki postanejo potem popolnoma neobremenjena last občine. Glede ostalega gospodarstva bi se dalo še veliko povedati, kako napreduje. Recimo n. pr. šolstvo, ceste, trotoarji, javni nasadi itd. Poudarjati se mora tudi, koliko je bilo storjenega tam, kjer se ne more videti. 600.000 tisoč kron je v mestnih kanalih. Res ogromna vsota, katere pa se opravičuje s tem, da se zboljšujejo v Ljubljani zdravstvene razmere, katere so v primeru z ostalimi avstrijskimi mesti na višku, ki ga obdružujejo vladni krogi na Dunaju in so polni hvale, koliko stori Ljubljana v tem oziru za svoje prebivalce. Zavist pa ali strankarska hudobija, ki nam izpodbija tla, da bi sama zagospodarila, nam odreka seveda naravnost vsake zasluge. Omenim naj le še dva značilna slučaja o našem gospodarstvu. Občina je kupila, kot znano, veliko stavbišče na Dunajski cesti, katero se parcelira in pozida, da zgine v najlepšem delu mesta ta stara podrtija. Del tega stavbišča je prodala občina Kreditni banki za ceno, katere je naravnost ogromna, še nedosežna v Ljubljani, namreč štirištirski meter po 75 kron. Namen občine je namreč, da svet čimprej proda, da dobi denar za povračilo dolga, katerega je napravila za nakup, da s tem odvrne občanom eventualne doklade. Štefe pa in Kregar (Veselosť) sta vložila protest, s katerim zahtevata, da se ta kupčija s Kreditno banko zabrani. Mislim pa, da deželni odbor nima pri tem nič govoriti. Če mi svet prodamo in damo za amortizacijo dolga, smo s tem storili svojo dolžnost. Recimo pa, da bi kupčijo zabranili, kaj napravijo? Občini nalože nove breme, ker bi stal svet prazen, dokler se ne zida v Ljubljani vseučilišče ali magistrat. Odkrito rečeno pa jim ni v resnici do tega. V slučaju, da bi nameravali to zidati, bi bil o tem sem prepričan, zopet ravno ta dva moža prva, ki bi to ovirala in pobijala. Gre se jim namreč edino le za njihov lastni žep, pri tem pozabijo splošne koristi, ne brigajo jih davki, na tem stališču se pri njih neha vse. — Kreditna banka bo zidala namreč na tem prostoru hotel in kavarno, katere bo delala čast Ljubljani, in gospodje se boje za svoj „Union“. Zatorej se lahko označi ta korak, s katerim se hoče zabraniti iz samosebičnih namenov tako znamenita in za občino tako dobičkonosna kupčija, kot Vstrajna predznakost. Kot drugi slučaji omenjam železniških delavnic v Ljubljani. Leta 1895 mi je obljubil tedanji generalni ravnatelj železnice Bilinski, sedanji finančni minister, da dobi Ljubljana obljubljene delavnice, in trebalo je neštevilnih potov in deputacij, da sem slednji pridobil ministra Derschachta, da je izdal odlok o nameravanih stavbah. Ponudil sem v svrbo hisrejšje izvršitve kot nekako nasprotno žrtve za delavnice prosto stavbišče. Kako pa je občina do tega stavbišča prišla. Svoje dni predlagal sem v dež. zboru, da se za železniške delavnice odstopi mestni občini prostor, kije bil namenjen za bolnico. Dež. odbor je predlog sprejel proti zameni z manjšim komaj pol orala velikim prostorom in pri tej zameni je pridobila občina 7 oralov sveta. Koliko je to vredno, si vsak lahko misli. Ker so se pa razmere med tem predrugačile, sem javil ministru Derschachtu, da stavbišča nikakor ne moremo dati, in naj si ga kupi železnica sama. In res, načrt je gotov, svet si

je železnica kupila za 264.000 K in teh 7 oravov je ostalo občini, s katerimi se je pomnožilo njeno premoženje za najmanj 200.000 K. Lahko bi še navedel več podobnih primerov, kako občina gospodari, dokazal, da je več kot polovica premoženja plodno, nosno, naložena in osvetlila uspešnosti gospodarstva onim nasprotnikom, ki bi pač napravili bolje, da bi mesto mesto sabavljanja rekli „mi plačamo več“ in nudili s tem res boljše kupčijo. Dokler pa tega ne store, je ta kupčija za občino najboljša.

Glavno pri letošnjih volitvah pa je, da daste izraz tudi svojemu narodnemu prepričanju, sosebno po gibanju, katero je nastalo po 20. sept. Klerikalci so spočetka plavalci v velotoku narodnega navdušenja; a kmalu so okrenili in jaz vas danes morem zagotoviti, da je bila izjava ministra Georgija na Dunaju, kateri je vse odobraval, kar se je takrat od strani vojaštva dogodilo pri nas s klerikalno stranko naravnost, dogovorjena. (Silna senzacija in ogorčenje) Stojte torej tam, kjer stojte oni, ki so zvesti narodu, in idite na volišče s tem geslom, delujte neumorno in varujte se presenečenj. In zanašajte se na vašo zavednost upam, da slavimo prihodnji teden zmago, zmago narodne vse prevladujoče napredne misli v Ljubljani.

Po burnem in splošnem odobranju vseh navzočih, je pojasnil v nadaljnjem govoru g. F. Primožič stališče ljubljanskih obrtnikov napram mestni občini ter narodno napredni stranki. Apeliral je na voditelje, nositelje napredne misli, kaj delujejo in se spomnijo tudi njih, kaj gotovo in s vsemi silami bodo tudi obrtniki za nje delovali in v spoznanju, da je napredna stranka strelila tudi za nje, kar je mogla, bodo stali v močni svoji organizaciji kot celo društvo zvesti in neomejeni kot skala na strani narodno napredne stranke, šli z veseljem za njo v boj in ji pomagali priboriti častno zmago.

Kot zastopnik „N. D. O.“ je nastopil g. Škerlj, ki je v lepem stvarnem govoru jedrnat pojasnil stališče slovenskega delavca, dokazal opravičeno stremeljenje delavca v organizacijo, katere je od napredne stranke popolnoma neodvisna ter deluje kot samostojna in duhu napredka. Ker pa zastopata obe stranki v svojih delokrogih iste napredne misli, oddaja se veda svoje simpatije le tja, odkoder tudi simpatije dobiva. Narodno napredna stranka naj kot vodilna pomaga in podpira tudi delavca, ki stremi po napredku in svesta naj si bo, da bo tudi delavstvo šlo volit zastopnike tiste stranke, s katero se v vodilni misli soglašajo in pomagali zmagi napredne misli.

Nato je g. dr. Oražen opozoril volilce še enkrat na nasprotnike, kateri delujejo v soglasju, roko v roki, črn z rdečim in z njimi vlada, a delujejo na tihem z zakritim vezirjem, da bi nas presenetili. Toda najdejo nas pripravljene in bdeče, ki čuvamo svesto svoj narod, ne strahče se boja v katerega znamenju hočemo zmagati. Pozivljaj je še enkrat, da store vsi volilci svojo dolžnost, da ne samo zmagamo častno, ter pokažemo da nimamo za seboj le par moč, temveč krepko in močno stranko ter med živahnim odobravanjem vseh udeležencev zaključil shod.

Ustanovni občni zbor

„Naprednega političnega in gospodarskega društva za I. mestni (poljanski) okraj.“

V staroznani gostilni „pri Židau“ na Ambroževem trgu je bil v soboto dne 17. t. m. ob res mnogobrojni udeležbi vseh slojev ustanovni občni zbor gospodarskega in političnega društva za poljanski okraj. Vlado je zastopal g. komisar dr. Trnovc.

S primernim nagovorom je otvoril zborovanje predsednik pripravljalnega odbora obč. svetnik g. J. Kozak in dal kot prvemu besedo g. dr. Žerjavu, ki je govoril o pomenu in namenu društva.

G. dr. Žerjav je utemeljeval v daljšem govoru potrebo organizacije za ta okraj, da si po pravici velja kot prva trdnjava naše stranke že danes. Društvo bo skalna vez med vodstvom in pristaji. Ljubljanski zaupnik iz vašega okraja bo le, kogar društvo vodstvu predloži. Zastopali se bodo pred vsem gospodarski interesi okraja. Kar se bo v društvu kot pravična želja spoznalo, se bo predložilo vodstvu in magistratu. Ker se Štepanja vas k nam nagiblje, se bo društvo tudi zanjo zavzelo. V društvu bodo povsem demokratično združeni vsi stanovi. Ker za delavce že obstajajo dobre strokovne organizacije, bomo več pozornosti obrnili obrtnikom. Dali jim bomo pravno in posvetovalno pomoč proti vladi in posredovali pri magistratu. O namenih novih obrtnih predpisov bodo v društvu predavanja, in če se hoče kaj novega upeljati,

kar radene obrtniki n. pr. mesarja, se bo društvo o tem isrnilo s svetom. Društvo bo pisalo na mrtvo roko. Če bi bil ves prostor, kar ga ima mrtva roka na Poljanah nasidan, bi naš okraj krasno napredoval. Od mrtve roke okraj ne sašluki mnogo. Zato bomo gledali, da se ne razširi in da se bo proti njej primerno nastopilo. Pisali bomo, da bo snafaj našega okraja samoslovanje in da šulferajski vrtec v Streliških ulicah ne bode kradel slovenskih otrok. Društvo bo imelo čitalnico, knjige in predavanja. Sestanki se bodo vrtili vsakokrat v drugem lokalu okraja. — Koncem govora je govornik ob živahni veselosti in pritrdjevanju povedal, kako je neki dovtipen naprednjak primerjal kranjsko politično življenje z reko Ljubljano, ki od Vrhnike sem komaj teče in se skoro sdi, da teče nazaj. Ob povodnih škodo dela. Klerikalizem je nasadovanje ter je tako nenaraven, kakor če voda teče nazaj. Prišedši v Ljubljano jo šentjakovski okraj in trnovsko-kraška predna Gradaščica potegne v hitrejši tok. Z dvorskega okraja prihajajo grdi k a n a l i in sicer eden velik od deželne vlade, več pa od Nemcev, ki zasramujejo naše politično življenje. Z desne pa posebno hudobni kanali prihajajo iz okoliša gg. kanonikov. A ljubljanka preмага vse in vedno živahneje hiti naprej ob naprednih okrajih. Prišlo bo do regulacije Ljubljane, pa tudi do regulacije naših političnih razmer. Naša stranka hoče kakor živahna gorska reka spraviti tok našega narodnega življenja v hitrejši tir. Inženirji pri tej regulaciji bodo naša politična društva, med njimi predvsem novo društvo za poljanski okraj. (Živahno odobravanje)

Nato se je vrnila volitev odbora in so bili z vzklikom voljeni nastopni gg.: Predovči Elija, Kozak Josip, Cerne Karel, Šaplja Danilo, Predovič Janko, Sliuynik Anton, dr. Žerjav Gregor, Črnivec Fran in Anžič Ivan. Namestniki so gg.: Toni Jožef, Jerina Ivan, Zajo Ivan in Turk Pavel; pregledniki pa gg.: Bezenšek Arnošt, dr. Tomišek Fran, Grošelj Fran in Medic Fran.

Burno pozdravljen je nato povzel besedo mestni podžupan in deželni odbornik g. dr. Ivan Tavčar. Z veseljem sem poslušal, pravi g. govornik, dr. Žerjav, ki vam je razkladal pomen in namen novega društva. Vendar naj glede na volitve pripomnim tudi jaz nekaj. Kar se tiče magistrata, je res, da ne stori vselej vsega tako, kakor bi moral, to pa večkrat tudi za to, ker vsega ne izve. Zato je prav, da se je ustanovilo društvo, ki bo za vas posredovalo. Veseli me, da so pristopili stranki na pomoč neki mladi gospodje. Hvaležen sem jim za to. Nasprotniki pa to jezi, med njimi osobito klerikalce. Pravijo, da so demokratični in da pri njih velja delavec toliko kolikor kak kanonik itd. Res je pa, da nimajo prav nič demokratiizma. Ljudi, ki so bolj pošteni nego oni sami, posebno radi zasmejujejo, če jim drugače ne morejo do živga. Tako so v „Slovenca“ smešili poštenega obrtnika g. Berganta, nevaren se jim pa sdi tudi poštenjak g. Ivan Kavčič, županov sluga, ker zbija jo nad njim neslane šale, čeprav je mož že toliko izveden, da bi bil tudi lahko če treba drž. posanec, sposobnosti za to ima pač toliko kakor kakšen Gostinčar. (Klici: Še več!)

Poštenega gostilne krstijo za benice, češ, da se jaz potikam po benicah, ker sem zadnjič govoril pri Pavku itd. Tako klerikalci spoštujejo obrtnike. Zato si bo pa pri teh volitvah treba staviti vprašanje, ali naj ostane Ljubljana v teh rokah kakor je bila doslej. Očitajo nam nasprotniki, da smo brez programa in da je mestno gospodarstvo slabo. Pa primerjajte Ljubljano, kakšna je bila pred 20 leti in kakšna je danes. Gradil se je vodovod, elektrarna, vojašnice, itd. in vendar ima Ljubljana manjše obč. naklade nego prav mnogo kmetijskih občin v klerikalnih rokah. Dežela, ki je v klerikalnih rokah je napravila dolg, ki ga bo pa tudi treba plačati. Zvišati bodo morali deželne naklade, ki že sedaj znašajo 40%. Ljubljana plača sama dve petini vseh deželnih davkov, in kaj ima od tega? Klerikalci vlečejo od Ljubljane več nego 800.000 K, vrnejo jih pa deželi komaj kakih 30.000 K. Kadar bodo sklenili novo cestno naklado, bo odpadlo na Ljubljano letnega plačevanja 400.000 kron, v desetih letih torej 4 milijone kron. Uvesti pa nameravajo tudi progresivni davke, da tako bolj pritisejo meščane in varujejo kmeta. Kadar uvedejo novo naklado na pivo, bo zopet Ljubljana prva, ki bo krvavela. Danes se bahajo v „Slovenca“, da bodo počeli, kar bodo sami hoteli. Toda mošje so v smoti, ker mi se jim bomo uprli in jim lahko še danes obljubimo, da brez nas ne dobe rednega zasedanja dežel. zbora. Ljubljana ne bo in ne sme biti živinče, ki se pelje v mesnico. Volite

torej pri volitvah vsi za našo stranko. (Živahno odobravanje in plaskanje)

Predsednik pol. in gosp. društva za VI. (kolisejski) okraj g. Bajželj prenaša poudare svojega društva in želi novoustanovljenemu društvu za poljanski okraj obilo srepeha.

Nato je predsednik g. Kozak za ključil zborovanje s krasno sahvalo gg. govornikom in vsem res mnogobrojno došlim zborovalcem.

Novi guverner avstro-ogrske banke.

Dunaj, 18. aprila. Uradni list »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjevo svojeručno pismo, s katerim se imenuje ogrski državni tajnik finančne ministrstva dr. Aleksander Popovics za guvernerja Avstro-Ogrske banke. Cesar mu je pri tej priliki podelil v priznanje njegovih izrednih zaslug za državo red železne krone I. vrste. Dr. Popovics je madžariziran Srb.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 18. aprila. Neodvisna stranka bo 26. t. m. imela konferenco, na kateri bo strankino vodstvo poročalo o bančnem vprašanju. Na tej konferenci bo ob enem minister Kossuth izjavil, da ne more nadalje ostati v kabinetu, ker ni mogče izvesti zahtev, ki jih zastopa neodvisna stranka. 26. t. m. se sestane tudi parlament, ase takoj po prvi seji, v kateri bo minitrski predsednik naznanil demisijo celokupnega ministrstva, odgodi za nedoločen čas, dokler ne pride na krmilo nova vlada.

Revolucija na Turškem.

Zopet ultimatum na sultana.

Carigrad, 18. aprila. Častniki 3. armadnega kora so znova poslali sultanu brzojavno obvestilo, da bodo brezpogojno napadli Carigrad, ako ne bo tekem 12 ur zopet imenovan Hilmi paša za velikega vezirja in Ahmed Riza bej izvoljen za predsednika poslanske zbornice. V Štambululu so že zaprli vse prodajalne in stavci po tiskarnah so ustavili delo, ker je došla vest, da Mladoturki še tekom današnjega dne napadejo mesto.

Solun, 18. aprila. Enver bej in Hakki bej sta dospela v Solun ter stopila na čelo mladoturškega komiteja. Mladoturški komite, za čigar glavni sedež se je določil Solun, je poslal večeraj sultanu spomenico, v kateri protestuje proti imenovanju protustavnega ministrstva, zahteva odklonitev demisije predsednika poslanske zbornice Ahmeda Rize, spominja sultana na prisego, da bo čuval ustavo, ter mu grozi, da bosta narod in armada udarila na Carigrad, ako sultan ne bo respektiral konstitucije.

Solun, 18. aprila. Mladoturški odbor je imel danes sejo, katere se je vdeležil tudi znani vodja bolgarskih vstašev Sandanski. Na konferenci se je sklenilo sedanj za mladoturško stvar skrajno ugodni položaj izrabititi ter poslati sultanu nov ultimatum.

Sultanovi dnevi so štet!

Solun, 18. aprila. Mladoturški častnik, ki je došel iz Carigrada semkaj, je kategorično izjavil, da so dnevi izdajalskega sultana štet. Abdul Hamid bo vladal samo 32 let. 33 obletnice, odkar je zasedel prestol, ne bo več doživel kot vladar.

Carigrad, 18. aprila. Neki visoki dostojanstvenik je sultanu nasvetoval, naj se odpove prestolu, ako hoče rešiti življenje. Sultan je baje odgovoril: »Takoj bi to storil na korist enega izmed svojih sinov, nikdar pa na korist svojega polbrata Mohameda ali svojih nečakov, ki bi prestol osmanske dinastije samo spodkopavali in državo tirali na rob propada. Zato bom vztrajal na svojem mestu in umrl kot »sultan«. Napram svojim sinom se je sultan izrazil: »Jaz sem vsak čas pripravljen na smrt.«

Vse mirno?

Carigrad, 18. aprila. »Jeni Gazeta« priobčuje to-le brzojavko iz Soluna: Ustava je zavarovana proti vsem napadom. Vojaški voji so se zopet povrnil v Solun in prostovoljci so se razšli. Povrača se mir in red. — Druga brzojavka pravi, da se je razburjenje poleglo in da sedaj ni več povoda se bati kakšnih izrednih dogodkov.

Berolin, 18. aprila. »Lokalanzeiger« javlja iz Pere: Dobro poučeni politiki sodijo, da bo v kratkem nastal v položaju nenadni preokret. Vojaški izjavljajo, da ne vedo, zakaj so se pravzaprav uprli. Dogodi se torej lahko, da se doseže med vojaški popolno sporazumljenje in da vsled tega odpade vsak vzrok za krvavi konflikt.

Pohod mladoturške vojske proti Carigradu.

Carigrad, 18. aprila. V cellem se nahaja 100.000 mož mladoturške armade na potu

proti Carigradu. Tej vojski se je pridružilo na stotine bolgarskih, srbskih in grških prostovoljcev. Vlada je poslala na mladoturško armado brzojavko, v kateri jo roti, naj se vrne v svoje garnizije, češ, da bo varovala ustavo.

Frankobrod, 18. aprila. »Frankfurter Zeitung« javlja: Večera popoldne ob 3. so dospeli v Catalco 4 vojaški vlaki z 2500 možmi. Vojaški so takoj zavzeli vse utrjene pozicije. Iz Carigrada je s posebnim vlakom prispelo v Catalco več ulem (duhovnikov), ki jih je poslal sultan, da bi vojaštvo naščuvali proti Mladoturkom in častnikom. Njihova misija se ni posrečila.

Carigrad, 18. aprila. V Catalci tabori tisočglava mladoturška vojska, ki čaka samo na povelje, da udari na Carigrad. Natančno nje število ne ve nihče navesti.

Carigrad, 18. aprila. Predsednik poslanske zbornice je naznanil, da je došlo v Carigrad več vojaških oddelkov. Veliki vezir Tefvik paša je pojasnil, da je prišla v Štambul artilerijska brigada, da posve doči — svoje veselje vzpričo ohranitve ustave. Ti vojaški so se nastanili pred vojnim ministrstvom ter pridejo tudi pred parlament. Zaradi tega se ni treba razburjati. Poslanec Riza Nur je izjavil, da so to štirje bataljoni, ki hočejo parlamentu čestitati in mu izraziti svojo zahvalo za moški nastop. — Po informacijah iz drugega vira pa so dotični voji avantgarda mladoturške vojske iz Catalce.

Pokolj v Adani.

Carigrad, 18. aprila. Pri mesarskem klanju v Adani je padlo 2000 ljudi, med temi 400 kristjanov. Mesto še vedno gori na raznih koncih. Avstro-ogrski konzul Daras se je brzojavno obrnil na poslanika v Carigradu za zaščito. Poslanik Pallavicini je v tem oziru interveniral pri Porti. Med ranjenici v Adani je tudi angleški podkonzul.

Revolucionarno gibanje v Egiptu

Kairo, 18. aprila. Egipet stoji na pragu revolucije. Med ljudstvom je nastalo revolucionarno gibanje, ki meri na to, da se Angleže prepodi iz Egipta. Nacionalisti računajo na to, da se postavi na čelo tega gibanja kediv (podkralj) sam. Ako bi tega ne hotel storiti, je pričakovati, da prežene ljudstvo tudi njega in njegovo rodbino.

Pariz, 18. aprila. Iz Aleksandrete javljajo: Mohamედanci so napadli krščansko prebivalstvo v pri morju Pajas ter upelili dve krščanski vasi.

Bolgarski ultimatum Turčiji

Sofija, 18. aprila. V vladnih krogih potrjujejo vest, da je vlada poslala Turčiji noto, v kateri zahteva, naj porta nemudoma prizna ne glede na druga sporna vprašanja bolgarsko kraljestvo, ker bi bila sicer Bolgarska prisiljena se ukloniti javnemu mnenju ter se odločiti za energične korake.

Septembrski dogodki pred sodiščem.

Dolgo časa je trajalo, predno se je končno vendarle razpisala glavna razprava proti obtožencem zaradi snemanja nemških ali dvojezičnih napisnih tabel v septembrskih dneh v Ljubljani. Danes se je začela ta glavna razprava. Sodišče je določilo zanjo porotno dvorano.

Senatu predseduje dež. sodni svetnik Vedrnjak, votanti so pa: dež. sodna svetnika Einspieler in Hauffen in okrajni sodnik dr. vitez Grasselli; zapisnikar c. kr. avskultant Luznar; državno pravdnštvo zastopa dr. Neuperger. Na zagovorniški klopi: Dr. Hribar za Esta; dr. Kokalj za Bukovnika, Kranjca, Faturja in Lucina; dr. Novak za Podržaja, Sušnika, Štrusa in Cerarja; dr. Pegan za Oreška, Lovšina, Skofa in Lebna; dr. Svigelj za Rohrmanna, Miklaveca, Lotriča, Krapeža; dr. Tomišek za Tratnika.

Od obtožencev je odsoten Sušnik vsled bolezni, izločen pa je Fran Kozine, ker mu sodišče ni moglo dostaviti vabila k glavni razpravi.

Po generaljah obtoženci zasedajo v sredi dvorane nameščene štiri klopi.

Dr. Novak predlaga, da se obravnava proti Martinu Sušniku preloži, ker se ne ve, kaj se je zgodilo z njim.

Predsednik ukrene, da se poizveduje, kaj se mu je pripetilo.

Dr. Kokalj predlaga, da se obravnava pretrga ob priličnem času vsaj za eno uro, ker je med obtoženci več volilcev, da morejo zadostiti svoji državljski dolžnosti in se udeležiti volitev.

Predsednik ukrene, da se obravnava prekine opoldne.

Nato prečita zapisnikar sledečo obtožnico:

C. kr. državno pravdnštvo je vložilo pri c. kr. deželnem kakor sodečem sodišču v Ljubljani, ki je za presojo te kazenske stvari pristojno, proti

1. Zigi Vodušku, odvetniškemu koncipijentu v Ljubljani.
2. Leopoldu Tratniku, visokošolcu na Dunaju.
3. Vladimirju Rohrmannu, tehniku na Dunaju.
4. Ernestu Windischerju, trgovskemu sodrniku v Ljubljani.
5. Francetu Miklavecu, trgovčevemu sinu v Ljubljani.
6. Josipu Lotriču, pregledniku užitninskega zakupa v Ljubljani.
7. Francetu Kozinecu, učiteljskemu v Ljubljani.
8. Francetu Podržaju, brivcu v Ljubljani.
9. Rudolfu Estu, vsučiliščniku v Ljubljani.
10. Albinu Orešku, imejtelju anončne pisarne v Ljubljani.
11. Martinu Sušniku, tesarju v Ljubljani.
12. Jožefu Bukovniku, tiskarskemu učencu v Ljubljani.
13. Cirilu Kranjcu, ključavničarskemu pomočniku.
14. Francetu Faturju, ključavničarskemu pomočniku v Ljubljani.
15. Francetu Krapežu, kavararju v Ljubljani.
16. Jožefu Štrusu, postrežku v Ljubljani.
17. Antonu Megliču, obrtnemu učencu v Ljubljani.
18. Danilu Cerarju, trgovskemu učencu v Ljubljani.
19. Ludoviku Lovšinu, delavcu v Ljubljani.
20. Francetu Škofu, delavcu v Ljubljani.
21. Viljemu Lebnu, mizarskemu učencu v Ljubljani in
22. Valentinu Lucinu, mizarskemu učencu v Ljubljani

obtožbo:

I. Vsi imenovani so 21. septembra in 22. septembra 1908. v Ljubljani v zvezi z neznanimi sotorilci pretili lastnikom ali uslužbencem nižje naštetih trgovin, restavracij ali zavodov posrednje in neposrednje bodisi z grozečim nastopom, bodisi z napovedbo, da se bode sicer vse razbilo, — s poškodovanjem na lastnini. V namenu od njih izžugati, da bi nemške in dvojezične napise sami odstranili ali odstranitev po storilcih trpeli in je žuganje bilo takošno, da so zamogli ti, katerim se je žugalo, glede na razmere in na znamenitost zažuganega zlega po pravici v strahu biti, žuganje pa je uspeh imelo in sicer pri Viktorju Nagyju, Adolfu Kordinu, Viktorju Gärtneru, Janezu Skofizhu, Alojziju Perschetu, Adolfu Mikuscu, Recknagelnu (zum Schäferhut) pri K. Hamannu, Rosi Worm, Mariji Kalan, Karlu Rudholzerju, Henriku Kendi, Ivani Eberle, pri trafiki Gruber, Viktorju Schiffnerju, pri »Oehlerju«, Iv. Krisperju, Francetu Regerschku, pri lekarni »Mardetschläger«, Antomu Leutgebnu, Josipu Goldsteinu, Jožefu Počku, pri trafiki Blaznik, Francetu Meisetzu, Aleksandru Baeku, Gottfriedu Götzelnu, Gvidonu Stadlerju, Janezu Jasencu, Antonu Kancu, pri trgovcu Mihaelu Kastnerju, Polikseni Kirbisch, pri bukvarni Kleinmayer, Alojziju Korsiki, Francetu Szantnerju, Adolfu Reichu, pri Staculu, Francetu Kaiserju, Ivanu Oblaku pri trafikah Česarek, Mrzlikar, pri kavarni »Eggia«, pri restavraciji Friedl, pri Mayerjevi lekarni, J. Sonmitzu, Lassniku, pri Mahrovem zavodu.

II. Ziga Vodušek, Vladimir Rohrmann in Leopold Tratnik so 21. septembra 1908 prodajali v Gruberjevi trafiki Pavli Paa — s poškodovanjem na lastnini pretili, da bi Gruberjevo trgovino zatvorila in je bilo žuganje takošno kakor pod I. popisano;

III. nižje navedeni so v Ljubljani hudobno poškodovali tujo lastnino in sicer:

a) v 50 K presegajoči vrednosti. I. Ciril Kranje, France Fatur, France Krapež, Jožef Bukovnik, Danilo Cerar, France Kozine s tem, da so 21. septembra 1908 siloma odtrgali pri Mihaelu Kastnerju veliko napisno tablo vredno 60 K, več reklamnih in drugih tabel, vrednih okoli 40 K.

France Kozine je istega dne tudi s tem, da je pri Adolfu Mikuscu odtrgal iz napisa črki c vredni 10 K.

Ciril Kranje istega dne tudi s tem, da je pri Henriku Kendi razbil reflektor vreden okoli 50 K.

II. Ludovik Lovšin in France Škof s tem, da sta dne 22. septembra 1908 pri Mahrovem zavodu iztrgala iz zida in razlomila vse kovinaste črke napisa: »Handelslehranstalt Mahr« v vrednosti okoli 240 K.

b) v vrednosti pod 50 K Martin Sušnik 21. septembra 1908 s tem, da je pri Lassniku na Marjinem trgu odtrgal in v Ljubljano vrgel nekaj reklamnih tabel.

IV. Danilo Cerar je 21. septembra pred Kastnerjevo trgovino došlo službujočo orožniško patruljo z bese-

dami »Abzug, pfuj žandarmerija« razžalil; zakrivilo so: z dejanjem pod I. vsi obdolženci, hudodelstvo javne sile po § 98. b k. z.

Ziga Vodusek, Vladimir Rohrmann in Leopold Tratnik isto hudodelstvo tudi z dejanjem pod II.; Ciril Kranjc, France Fatur, France Krapež, Jožef Bukovnik, Danilo Cerar, France Kozinc, Ludvik Lovšin, France Škof z dejanjem pod III. a hudodelstvo javne sile po § 85. a k. z.

Martin Sušnik z dejanjem pod III. b prestopke zoper varnost tuje lastnine po § 468. k. z.

Danilo Cerar pa je z dejanjem označenim pod IV. prestopke zoper javne naprave in naredbe po § 312. kazenska zakona.

Kaznujejo se naj vsi po § 100. k. z. Ciril Kranjc, France Fatur, France Krapež, Jožef Bukovnik, Danilo Cerar, France Kozinc, Ludvik Lovšin, France Škof in Danilo Cerar tudi po § 135. k. z.

Razlogi.

Pri demonstracijah in izgrelih zoper narodne manjšine obračajo se napadi osobito tudi zoper napise, sestavljene v jeziku teh manjšin. Take javne napise trgovskih trgovcev ter zavodov smatrajo širji krogi prebivalstva za nekaj izraz gospodarske moči te manjšine in menijo, da je tako narodno manjšino, ki javno z napisi povdarja v zakonih zajamčeno pravico do rabe nje lastnega jezika, tudi vpoštevati, kakor političen faktor, ter da je ravno zato proti narodni manjšini treba bojovito nastopati glede napisov.

Slovenski časopisi in pa oklici, ki so pozivali na obilno udeležbo pri protestnem shodu na večer 18. septembra 1908, opozarjali so osobito tudi na okolnost, da v Ljubljani ni trpeti javnih nemških napisov, češ, da mora na zunanjo kazati samo slovensko lice.

Že v noči od 18. septembra do 19. septembra 1908 so izgrelniki razbili s kamenjem več napisnih desk, nemških trgovskih napisov, češ, da mora na zunanjo kazati samo slovensko lice.

Razburjenost slovenskega prebivalstva v Ljubljani je vsled dogodkov v nočeh od 18. do 19. septembra in 20. septembra do 21. septembra 1908 pripeljala do vrhunca in sovražstva do someščanov, v katerih ljudstvo domneva, da pripadajo po narodnem mišljenju nemški manjšini, je bilo največje. Nasproti pa so nemški obrtniki in trgovci izgubili popolnem svoj pogum in po pravici so se bali, da se vtegnejo ponavljati ne le dejanske silovitosti, temuč da se bode proti njim vpriporil gospodarski bojkot. Vse je vendar zaupalo varstveni oblasti, da bode preprečila izgrede tekem prihodnjih noči.

Radi tega, in ker je s takim činom združeno nekoliko protovoljno in precej sramotno zanimanje dosedanjega političnega prepričanja, ne bi bil sam nihče nemškega napisa pri svoji trgovini itd. odstranil.

Tekom 21. septembra 1908 ni le deloma tudi 22. septembra 1908 pa so v Ljubljani izginili malodane vsi nemški napisi in celo v nemškem pravopisu pisana imena so se premenila v slovenskem smislu.

Tekom dneva 21. septembra 1908 po Ljubljani razum običajnih mestnih redarjev ni bilo nobenih drugih varnostnih organov, kakor n. pr. orožniških in vojaških patrulj. Ta čas porabilo je precej izgrelnikov v odpravo nevšečnih nemških napisov. Njih delovanje se je zvršilo s tako točnostjo, da ni dvomiti, da je bilo celo postopanje v naprej do pičice dogovorjeno.

Precejšnja množica večinoma mladih ljudi vseh stanov — bilo jih je do 500 in še več po nekodi — hodila je okoli najpreje po vseh glavnih trgih in ulicah, potem pa tudi še po stranskih. Nekateri njih so se podali v trgovine in zahtevali od zadevnih lastnikov ali njih uslužbencev takojšnje odstranitev nemških napisov. Vsikdar se je izrečno pretilo, ali pa vsaj namigavalo, da utegne razburjena množica trgovino napasti in napraviti obilo škode. Opozarjali so storilci tudi na druge slabe posledice, ki bi jih imelo vsako obotavljanje: rekli so posredno, da bodo trgovci z nemškimi napisi trpeli gmotno škodo, vsled tega ker se jih bode slovensko občinstvo izogibalo. V tem, ko so odposlanci izgrelnikov stavili na zadevne trgovce hladnokrvno gori označene zahteve, je pa množica zunanji kričala: »doli z nemškimi tablam, če tabla v 5 minutah ne zgine, pa vse razbije-mo« in podobno.

Pri nekaterih trgovinah, kjer se želji izgrelnikov ni takoj ugodilo, je množica kar siloma sama napise odstranila in napravila tudi precej škode, ker je napisne in druge deske uničila.

Tako je množica nastopala že do-dolne pri Lassnikovi trgovini na

Marijinem trgu. Kmalu popoldne se je premikalo od Skofije naprej po Mestnem trgu in Starem trgu več sto ljudi. Na gori opisani način so se voditelji obnašali pri trdih Kordin, Skofizh; na Mestnem trgu pri Hamannu, Mariji Kalan, pri Henriku Kendi, pri Grubarju, Schifferju, posebno burni prizori — so se vršili tudi na Starem trgu pred Backovim bazarjem in Götzlovo trgovino. Nič bolje niso postopali izgrelniki z Goldsteinom pod Trančo, posebno burni prizori so se vršili pa pred Kastnerjevo trgovino, na Kongresnem trgu.

Pri drugih prilikah, tako na Kongresnem trgu in v Šelenburgovih ulicah izgrelnikom že ni bilo več treba nastopati s toliko množico in tudi ne tako silovito. Vse je že vedelo, kako silovito ravna izgrelniki in že vsled njih nastopa se je zahteval po odstranitvi nemških napisov brez odpora ugodilo. Nekateri trgovci, kakor Viktor Nagy, Roza Worm, Karl Rudholzer, Ivan Eberle, Öhler in drugi so že kar sami od sebe, ko se je množica blizala iz strahu pred kakim napadom odstranili nemške napisne table, drugi kakor Alojzij Persche, France Meisetz, France Regorschek so pa iz istih nagibov dali spremeniti nemške črke v njih imenih s slovenskimi.

Pod tožbo stavljeni storilci se zagovarjajo vobče, da so se v prijaznem smislu agitirali ali nagovarjali vse one, ki so imeli pri svojih trgovinah nemške napise, naj z lepa odstranijo nemške napise, da se ljudstvo ne bode razburjalo. Skoro vsi pa priznajo, da so hodili po mestu okoli z množico ter delovali za odstranitev nemških napisov.

Obtožnica se v nadaljnjem bavi s posameznimi slučajmi in obtoženci ter zaključuje:

Vsi ravno kar navedeni storilci so imeli isti skupni namen, izsilili z grožnjami, odstranitev nemških napisov. Celotno ravnanje je bilo tudi očitno v tem smislu tudi pripravljeno in domnjeno. Vsaki storilec naj je tudi pozneje kaznjivo početje nadaljeval, se je zavedal, da deluje v smislu skupnega načrta za odstranitev nemških napisov. Res bi v navedenih mirnih časih grožnje poedincev, kakor so gori navedene, mnogo ne zalegle, a v tej razburjeni dobi okoli 21. septembra 1908 je bilo to vse drugače.

Najmanjše ugovarjanje od strani trgovcev, katerim se je sila delala, je že povzročilo silovitosti. S temi razmerami so pa vsi storilci računali in za to se je že po samem nastopu množice v mnogih slučajih dosegla odstranitev nemških napisov. Stori-lici so prav dobro vedeli, da bodo le v skupnosti kaj dosegli, zato so se združili ter so glede hudodelstva izsiljevanja vsi v enaki meri odgovorni.

Nasproti so se pa zlobne poškodbe tuje lastnine le tu in tam vršile, dasiravno je bilo povsodi dovolj prilike tudi za take silovitosti. Te zlobne poškodbe staviti je na račun hipne razburjenosti poedincev ali tudi več storilcev. Ti so naštet v tožbi pod števil. III.

Da so obdolženci Vodusek, Rohrmann in Tratnik zakrivilo z dejanjem pod II. tožbe, kakor se je že zgoraj podrobneje opisalo, hudodelstvo izsiljevanja po § 98. b k. z. ni treba posebej dokazovati in sledi to že iz celega položaja.

Seznam dokazil navaja nič manj nego 116 prič, reflektuje pa na zaslišanje samo 68.

Obtožnica ima podpis državnega pravdnika T r e n z a.

Citanje obtožnice, ki obsega 18 str., je trajalo 40 minut.

Predsednik naznani, da se bo poleg te obtožbe vršila obravnava proti obtožencu Orešku in Lovšinu še v neki zadevi in to po glavni obravnavi.

Dr. Pegan protestira proti temu, da bi se zadeva Lovšinova obravnavala obenem z drugimi, ker nima drugega skupnega z njimi, kakor morda čas in motive. Enako je tudi pri Orešku. Stvar teh dveh obtožencev naj se torej izloči, posebno ker se proti njima vršita še dve drugi razpravi, ki nimata nič opraviti z zadevo drugih obtožencev, ki morajo izgubljati čas zaradi tega. V imenu vseh zagovornikov najodločnejše protestira proti takemu postopanju in predlaga izločitev omenjenih zadev.

Dr. Neuperger se protivi temu predlogu, češ da obtožnica trdi, da so vsi obtoženci postopali dogovorno, da se torej mora obravnavati cela stvar skupno. Glede na Lovšinovo in Oreškovo drugo obtožbo pa se sklicuje na kazenski pravni red, češ da to zahteva skupno obravnavanje.

Dr. Kokalj se pridružuje protestu dr. Peganovemu in odločno zavrača državnega pravdnika, kateremu je treba obtožbo dokazati, ne pa le trditi nekaj, ker se s samimi trditvami ne more postavljati kar 22 oseb na obtožbo klop. Predlaga, da se obravnava o vsakem slučaju posebej.

Predsednik proglasi po daljšem posvetovanju sklep, da se oba predloga zavrneta, češ da je obtožnica že po-

stala pravomočna, in ker ni bilo pravčasno ugovora, je bilo sedaj predlog zavrniti.

Dr. Novak priklapi v imenu vseh zagovornikov pritožbo ničnosti.

Dr. Neuperger je mnenja, da se obtoženci, kateri pridejo pozneje na vrsto, lahko odstranijo. Se zgodi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. aprila.

— **Izd obšernih volitev v III. razredu:** Vseh oddanih glasov je bilo 1106; neveljavna 2. Zmagali so kandidati narodno-napredne stranke in sicer so dobili: Fr. Bergant 847, Ivan Pavšek 835, Ferdo Primožič 827 glasov. Socialnodemokratski kandidati so dobili: Etbin Kristan 257, Ivan Mlinar 248, Jernej Vilhar 248 glasov. Ostali glasi so bili razcepljeni.

— **Občinski svet ljubljanski** ima danes ob 6. svečer izredno nujno sejo. — Na dnevni red pridejo poročila predsedstva.

— **Poglavje o spodobnosti.** „Slovenec“ se zadnji čas neprestano hvali, da je spodoben in dostojen list; kdor ga pa vzame v roko, se hitro prepriča, da se „Slovenec“ samo hvala nikakor ne ujema z njegovo pisavo in da je vse prej kakor spodoben in dostojen list. Ljudje mislijo večinoma, da je „Slovenec“ samo-hvala samo hinavščina. A morda je to smota „Slovenec“ morda res misli, da je spodoben in dostojen list in je sam trdno prepričan, da se drži meje dostojnosti in spodobnosti. Te je pravilno mogoče. „Slovenec“ ima pač o dostojnosti in spodobnosti svoje posebne nazore, a ne takih, kakor navadni izobraženci, nego take kakor recimo na pr. Boltatu Pepe s Kudeluga. V tem slučaju seveda z njim ni mogoče govoriti. Ljudje smo pač jako različni in imamo različna mnenja tudi o spodobnosti.

— **Kako dr. Leonard informira „Slovenca“.** Sobotni „Slovenec“ se zopet huduje na naše brzojavne vesti. To pot mu je obležala v želodcu brzojavka, da je vseučilišni profesor Aleksander Pogodin 15. t. m. prišel iz Petrograda v Varšavo z namenom, da se informira o poljskih zahtevah za slučaj, da se prične pogajanja o rusko-poljskem sporazumu. Učeni „Slovenec“ informator pravi, da Pogodin sploh ni bilo treba hoditi iz Petrograda v Varšavo, ker itak prebiva kot profesor varšavskega vseučilišča stalno v Varšavi. Da podkrepi to svojo trditev navaja informator iz svojega notesa celo hišno številko Pogodinovega stanovanja, kjer je profesor res stanoval — pred dvema letoma. V vsestransko informirani informator „Slovenec“ pa seveda ne ve — in kdo bi to mogel zahtevati od njega po enoletni odsotnosti s Poljske? — da je bil profesor Aleksander Pogodin jeseni l. 1908 imenovan za profesorja na vseučilišču v Petrogradu. Kot mož, ki se živo zanima za dogodke na Poljskem in v Ruskem, bi vsaj semterja lahko čital ruske, ali vsaj poljske liste; iz teh bi bil prav lahko zvedel, da je Pogodin že nad pol leta stalno v Petrogradu, in ne bilo bi se mu treba blamirati s svojo nepoučenostjo. Iz teh listov bi bil na primer izvedel, da je bilo Pogodinovo nastopno predavanje na petrogradskem vseučilišču posvečeno slovenskemu vprašanju in da je baš radi tega vzbudilo v Petrogradu kolosalno zanimanje, takisto bi izvedel, da je imel prof. Pogodin takom letošnje zime v Petrogradu celo vrsto predavanj, tičočih se Slovanov in slovenske stvari. Kar se tiče dejstva samega, da je bil Pogodin 15. in 16. t. m. v Varšavi in da se je 17. t. m. torej v soboto vrnil nazaj v Petrograd, naj se veleučeni „Slovenec“ sotrudnik na primer obrne na gosp. Kazimierza Pollacka, urednika „Kurjera Warszawskiego“, ul. Chopina 15, morda bo mu ta mogel poizvedeti, da li odgovarja naša omenjena brzojavna vest resnici ali ne. Sicer pa bi opozorili cenjenega „Slovenčevega“ informatorja na star prepoved, ki pravi: „Srebro golk, zlato molk.“ Ali se razumemo?

— **„Grazar Tagblatt“**, ta najstrupenejši zasramovalec vsega kar je slovensko in slobni nespornosti vseh slovenskih kulturnih prizadevanj, zlasti pa še slovenskega vseučilišča, je včeraj s pohvalo omenil, kar je „Slovenec“ pisal zoper slovensko vseučilišče. Lepa družba. „Slovenec“ in „Grazar Tagblatt“.

— **Ustanovni shod podružnice N. D. O. v Šiški** se je ob največji udeležbi vršil včeraj popoldne v vrt-nem salonu gostilne „pri Raci“. Med drugim je jako obširno poročal predsednik tržaške N. D. O. g. dr. Josip Mandić. Zaradi pomanjkanja prostora priobčimo daljše poročilo jutri.

— **Iz sedne službe.** Višje sodni svetnik v Novem mestu gosp. Ivan Škerlj je bil v pokoj in mu je bilo isročeno najvišje priznanje za nje-

govo mnogoletno in jako uspešno delovanje.

— **Zadružni zvez** je vlada dala za študentske za učence sadružne šole 4000 K. O tam se bomo z vlado še malo pomenili.

— **Velikna shoda** sta se vršila včeraj popoldne pri „Ribiču“ na Dolenjski cesti in na Barju. Radi pomanjkanja prostora priobčimo poročila jutri.

— **Umrla je včeraj v visoki starosti** 79 let ga. Marija Bergant, mati ga. Frana Berganta, obč. svetnika, gostilničarja in hiš. posest. v Ljubljani in ga. Joško Berganta, nadučitelja na Turjaku. N. v m. p.

— **Dramatičnega društva občini** zbor se vrši danes ob 8. svečer v gostilniških prostorih „Nar doma“. Opozorjamo člane, da se ga sigurno udeležijo.

— **Podpora „Glasbeni Matici“.** Glavna posojilnica v Ljubljani je naklonila „Glasbeni Matici“ v Ljubljani podporo v znesku 100 K.

— **Štrajh delavcev v o. hr. smodnišnici v Kamniku.** Danes zjutraj so začeli stavkati vsi delavci v kamniški smodnišnici, ker je zahteval vodja smodnišnice, da morajo začeti delati za isto plačo mesto ob 7/7. uri zjutraj, kakor doslej, že ob 6. uri zjutraj.

— **Shod v Hrastniku.** V četrtek, 29. t. m. ob 5. popoldne bo v Hrastniku pri g. Rošu javen shod narodne stranke, na katerem se predstavi svojim volilcem kandidat splošne skupine, hrastniški rojak, g. naduč. Frano Brinar. Narodnjaki agitirajte, da bo shod častno obiskan — na delo!

— **Ruski časnikar v Zagrebu.** V Zagreb je prišel Aleksander Brjančinov, sotrudnik petrogradskih listov „Rječi“ in „Slova“, da se informira o „veleizdajniškem“ procesu in o preganjanju Srbov na Hrvaškem.

— **Izraz simpatij zagovornikom na „veleizdajniškem“ procesu.** Dalmatinski odvetniki brez razlike strank in in narodnosti so poslali zagovornikom na „veleizdajniškem“ procesu v Zagrebu addresso, v kateri jim izražajo simpatije v težki borbi za pravično stvar. Ne bilo bi napačno, da bi temu zgledu sledili tudi slovenski odvetniki.

— **O slovenskem vseučiliškem vprašanju** priobčimo obširno razpravo poljskega revija „Swiat Slowianski“ Razpravo je pisal Fr. Sterle.

— **Obrotniški shod** je priredilo slov. obrtniško društvo v Ljubljani dne 18. aprila na Bledu v prostorih hotela „Evropa“. Shoda se je udeležilo nad 100 obrtnikov iz Bleda in Bohinju. Za predsednika shoda je bil izvoljen na predlog g. Repeta g. Leop. Lebar z Bleda. Društveni predsednik gosp. Breskvar je pozdravil navzoče in govoril o nameni obrtniškega društva. G. dr. Windischer je govoril o socialnem zavarovanju in njega pomenu za obrtnike ter o razmerah pri delavski zavarovalnici v Trstu. Gospod načelnik obrtne zveze Engelbert Franohetti je razpravljal o zahtevah, ki jih je staviti obrtnikom glede načrta zakona o starostnem zavarovanju. O istem predmetu sta govorila gg. Rus in Repe z Bleda. Ob sklepu shoda je predsednik shoda izrekel zahvalo obrtniški družbi in iz Ljubljane došlim govornikom.

— **Cerole franco-Nijlen:** redna predavanja se začnajo v torek, 20. t. m., ob polu 7. v prostorih mestnega deklškega liceja, pritličje. Kdor bi do takrat še ne dobil naročenega teksta, dobi ga pred predavanjem na liceju.

— **Tržaški občinski svet** je sklenil v svoji seji, da se sprejme načrt kanalizacije mesta po predlogu inž. Rella. Proračun znaša 6 milijonov 900 000 K.

— **Na Lipškem trgu v Trstu** je napadel v soboto ob poludevetih uri svečer 24letni sobni slikar P. Tribusson 17letno kuharico Ivanko Istinič, jo pobil na tla ter ji strgal iz rok denarnico v kateri je bilo 15 K.

— **„Narodne delavske organizacije“ posredovalnica za delo.** Službe išče: 1 pečarski pomočnik, več slug za pisarne, tiskarne, trgovine itd., več pisarniških, kujigovodskih, uradniških moči itd., 1 monter, 1 parni strojnik, 1 praktikant k strojniku, 1 vrtnar za v mestu, 1 mlino-stavbeni mizar (Mühlbauteisler), več delavcev, delavk itd. Službo dobe: 1 tečaj za v Polj, istotja 1 kočijaž, plače 24 K na teden, 2 krojaška pomočnika, 1 vrtnar na deželo itd. Zglasiti se: „Narodna delavska organizacija“, Ljubljana, Dunajska cesta št. 6, I. Pismeno znamko za odgovor.

— **Ogenj v gozdu.** Včeraj okoli 6. popoldne je začela goreti suha trava in listje v tivolskem gozdu, kakih 200 m od vodovodnega hrama. Na lice mesta je dospel oddelek prostovoljnega gasilnega in rešilnega društva, ki je ogenj naglo pogasil. Ogenj se je bil razširil približno do 150 kvadratnih metrov in ni napravil posebne škode, ker je tam drevje že vse odraslo.

— **Izgubljeni in najdeni.** Gospa Marija Ločnikova je izgubila črno denarnico s 29 K in 38 v. — Mizar-ski pomočnik Pavel Mohar je izgubil srebrno žepno uro. — Solska učenka Josipina Budnikova je izgubila zlato ovratno verižico z moško sliko — Služkinja Marija Oražmova je izgubila rjavo denarnico s srednjo svoto denarja. — Krojaški vajenec Franc Omejo je izgubil prost bankovec za 10 K. — Natakarioa Marija Molkova je izgubila črno denarnico z dvema bankovcema po 20 K. — Pavlina Šustarjeva je izgubila zlato žensko uro z zlato verižico. — Gospa Roza Brajndlova je izgubila nožnico s srebrnimi naočniki. — Angela Okornova prodajalka, je našla prost bankovec za 10 K. — Nadporočnik Karol Kaiser je našel zlato žensko uro z zlato verižico. — Dijak Dušan Sajevo je našel usnjato denarnico z manjšo svoto denarja. — Na južnem kolo-dvoru je bilo izgubljeno oziroma najdeno: sprehajalna palica, siva ženska jopica, ženski dežnik, dežnik z rume-nim držalom, zavitek otroške obleke, dežnik, črna denarnica z vsebino 21 K 34 v in otroški uhani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zahvala za ohranitev miru.

— **Dunaj, 19. aprila.** Včeraj se je izrekla cesarju udanostna zahvala za ohranitev miru. Cesar jo je blagohotno sprejel, ter izrekel zahvalo armadi za njeno vdanost, ter vsem narodom za izkazano sočustvovanje.

— **Veliki izgredi v Lvovu radi** Sičinskega.

— **Lvov, 19. aprila.** Včeraj so povzročili akademiki v Lvovu, ki so zvedeli smrtno obsodbo Sičinskega velikanske izgrede. — Napadli so sodišče ter pobili okna. Z veliko težavo se je posreželo policiji in vojakom, da niso udrli v sodišče. Nebroj oseb je zaprtih, veliko tudi hudo ranjenih.

— **Umor častnikov vojne šole.**

— **Carigrad, 19. aprila.** Včeraj svečer je bilo v vojni šoli ubitih 16 častnikov.

— **Napad moštva na častnike.**

— **Carigrad, 19. aprila.** Glasom zanesljivih poročil se javlja, da je že prejšnji teden moštvo nekega konjenškega polka napadlo in pomorilo vse svoje častnike.

— **Vstaja v Adani.**

— **Carigrad, 19. aprila.** Položaj v Adani se je nekoliko zboljšal, poročila pa se, da so nastali krvavi spopadi v Sardanu in Doroforu, kjer so se zvršile grozne morije.

— **Padeo kabinata.**

— **Carigrad, 19. aprila.** V vseh krogih se pričakuje prav v kratkem padeo kabineta.

— **Mladoturške rezerve.**

— **Solun, 19. aprila.** Mladoturški častniki so si osvojili popolnoma ves 2. armadni kor ter si pridobili 30.000 mož, ki so ostali v Solunu.

— **Prodiranje mladoturških čet.**

— **Solun, 19. aprila.** Mladoturške čete so se združile pri trdnjavi Čatalča ter odrinile skupno proti Carigradu. Ob 8. svečer so prispeli k Sv. Stefanu.

— **Premikanje ruskega in angleškega brodomlja.**

— **Solun, 19. aprila.** Angleška sredozemska bojna eskadra je dobila brzojaven ukaz čakati pod parom, da lahko takoj odpluje. — Rusko črnomorsko brodomlje pa se je združilo ter kroži par kilometrov od vhoda v Bospor.

— **Dohodki carinskih uradov za** prostovoljce.

— **Solun, 19. aprila.** Dohodkov carinskega urada niso odposlali v Carigrad marveč jih porabili za nabiranje in oboroževanje prostovoljcev. — Ugledne osebe so darovale velike svote za prostovoljce.

— **Pogajanja s Mladoturki.**

— **Carigrad, 19. aprila.** Sultan je poslal dva zaupnika velikemu vezirju, katera naj mu sporočita, da se on pod ugodnimi pogoji ustavi žrtvuje.

— **Carigrad, 19. aprila.** General velikega vezirja je odpotoval v Čatalča, da bi se ondi pogajal z mladoturki.

— **Solun, 19. aprila.** Vladni agenti so poslani v Solun, da bi delovali pomirjevalno. Nastopili so pa zoper mladoturke in povzročili velike rabuke, pri katerih je bilo več ubitih in ujetih.

— **Mladoturki pred Carigradom.**

— **Carigrad, 19. aprila.** Predstraže mladoturkov so zapustile St. Stefano, ter se bližajo Carigradu.

— **Carigrad, 19. aprila.** Mladoturške čete so od Carigrada oddaljene še 8 kilometrov. Pri Brunsuku so dobili 100 mož in več konjenice, ki je iz mesta ušla in čakala njihovega prihoda, da se jim pridruži.

Meteorološko poročilo.					
Višina nad morjem 806-1. Srednji letni tlak 766-0 mm.					
Spila	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17	9. zv.	736.6	12.8	brezvetr.	jasno
18	7. zv.	737.2	7.2	sl. vzhod.	"
	2. pop.	736.5	22.3	sr. jzhod.	"
18	9. zv.	735.4	14.7	sr. jzhod.	"
	7. zv.	734.1	9.0	sr. svzhod.	"
9	2. pop.	733.2	22.3	p. m. jzh.	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura 12.6° norm.
10.1° in predvčerajšnja 14.7°; norm. 10.2°
Padavina v 24 urah 0.0.

Žitne cene v Budimpešti.
• 19 aprila 1909

Pšenica za april 1909 za 50 kg K 14.40
Pšenica za oktober 1909 za 50 kg K 11.77
Rž za april za 50 kg K 9.85
Koruzi za maj za 50 kg K 7.58
Oves za april za 50 kg K 8.95

Efektov. mirneje.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena nepozabna mati, stara mati in tašča, gospa

Marija Bergant
zasebnica, 1559

včeraj zvečer ob 8. uri, vtočena z zakramenti sv. vere, po kratki, mučni bolezni, v starosti 79 let, povsem vdana mirno preminila.

Pogreb drage rajnice se vrši jutri v turek, 20. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti, na Sv. Jakoba trgu št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.

Posmrtna maše se bodo služile v več cerkvah.

Priporočamo jo blagemu spominu!
V Ljubljani, 19. aprila 1909.

France in Jožko, sinova. — Leopolda in Katia, snuhi. — Anica, Francek, Jožko in Slavko, vnuki.

Pisarja

z lepo pisavo, zmožnega slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme takoj stavbenik Robert Smolevski, Rimska cesta 16.

Stanovanje išče

mirna stranka brez otrok za avgustov termin s tremi sobami, kuhinjo, sobo za služkinjo in drugimi navadnimi pritlikinami.

Ponudbe pod šifro „M“ na upravnishstvo „Slov. Naroda“.

Stalna stranka brez otrok išče za 1. avgust, 1. september ali 1. oktober t. l.

Stanovanje

s 3 sobami, poselsko sobo, kopelnico, verando ali rabo vrta.

Naslov pove upravnishstvo „Slovenskega Naroda“.

Natakarica

katera mora opravljati obenem tudi službo sobarice, se išče za srednji hotel v Dalmaciji (Zagorje). Pogoji so zelo ugodni.

Ponudbe pod naslovom „Dalmacija“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Vabilo na

občni zbor

Kmetijske hranilnice in posojilnice v Šmartnem pri Litiji

ki se bo vršil 1558

dne 2. vel. travna t. l. v gostilni g. Ivana Rohavskega v Šmartnem ob 3. popoldne

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Poročilo blagajnika.
3. Poročilo pregledovalcev računov.
4. Revizijsko poročilo.
5. Volitev načelnika, računskih pregledovalcev in namestnikov.
6. Razni nasveti.

Ako bi občni zbor ne bil sklepčen vsi se ob 4. uri drugi občni zbor, ki je objavljen udeležbi sklepčen.

Načelstvo.

Učenca

kropkega, s primerno šolsko izobrazbo sprejme tveška M. Seklič, trgovina z meš. blagom v Ljubljani. 1552-1

Kavarna

„Leon“

na Starem trgu št. 30.

je vsaki dan

uso noč odprta.

V kavarni je

električni klavir.

Z odličnim spoštovanjem

Leo in Fani Pogačnik.

Hotel „LIRIJA“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 22.

Priporoča svojo 1415-8

restavracijo in izvrstno kuhinjo.

Abonement na hrano

po najnižjih cenah.

Vinotoč:

Namizni cviček, cviček (iz Gadove peči), bel cviček (od Sv. Duha), belo vipavsko, črno istrsko, gorški rizling, vedice, zavriško, teran, Dol-Portugalec, rofoško, Vermouth.

Čez ulico pri litru za 8 vin. ceneje.

Vedno sveže pivo iz delniških pivovaren Zalec-Laški trg in plzensko pivo.

Udobno urejene elegantne sobe za tujce.

Pozor: Pozor:

V kratkem se otvori na novozgrajeno

kegljišče!

Za obilen obisk se priporoča

Telefon št. 163. M. Novak.

3. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, 1. ž., Žitni Trg, t. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.

7:07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

1:38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

3:05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3:45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

9:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolektor:

7:25 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2:05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

9:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Sam. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano juž. žel.:

6:56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržič.

8:34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

11:22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico, in Trbiž, Gorica drž. žel., Jesenice, Tržič.

2:32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

4:13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta žel. žel. Jesenice, Tržiča.

6:50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

9:45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel. Jesenice, Tržiča.

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trst drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano drž. kolektor:

6:46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10:59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Sam. ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhod in prihod so označen v srednjem evropskem času.)

Sprejema zavarovanja „človeškega življenja“ po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenjski in smrti s manjšajimi se vplačili.

Vsek član na po protoku petih let pravico do dividende.

Razglas!

1586-2

Tovarna za lep v Ljubljani

kupi takoj:

1 močnega konja ali žrebca in 1 lahkega konja za kočijo.

Proda se dobro ohranjen

avtomobil

s 4 sedeži.

Več pove Lovre Sebenik v Sp. Šiški. 1437-8

Steckenpferd

lilijno-mlečno milo

Najboljše milo za kožo in proti pegam!

Dobiva se povsod!

964 7

Kdor hoče varno, mirno in hitro potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. deželne vlade potrjenega glavnega zastopnika:

Fr. Seunig,

Ljubljana, Kolodvorske ulice 28

Odprava potnikov samo z najnovjšimi parniki „velikani“:

2343 4

Kaiserin Aug. Victoria, nosi 25.000 ton

Amerika „ „ 24.000 „

President Lincoln „ 20.000 „

President Grant „ 20.000 „

Vožnja Ljubljana - Hamburg traja z nanovo uvedenimi direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave okroglo 1 1/2 dni, ter ima potnik pravico porabe brzovlakov po celi črti od Avstrijske meje (Eger) naprej.

Absolvent

kake trgovske šole,

zmožen slovenskega in nemškega je sika v besedi in pismu, 1554-1

se sprejme takoj kot praktikant pri večjem podjetju na deželi.

Ponudbe pod „praktikant“ naj se pošljejo na upravnishstvo tega lista.

Kamgarnasta obleka za gospode po najmodernejših vzorcih in v mod-nih barvah

14 brez konkurence!

Modni kostumi za dame ali prašni plašč suknjeni ali iz listra v moder-nem kroju 150-2

10 brez konkurence!

Velika izbira konfekcije za dame, gospode, dečke in otroke.

Cene zmerno nizke!

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5

Razpis.

Za zgradbo

vodovoda

za vasi Gor. in Dol. Košana, Kal in Neverke, politični okraj Postojna na 84.000 proračunjena dela in dobave se bodo oddala potom javne po-nudbene obravnave

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do

8. maja t. l. ob 12. opoldne

podpisane deželni odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za 1 K, je dolo-plati zapečatenih z nadpisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda Gor. in Dol. Košana, Kal in Neverke, polit. okraj Postojna“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim po vsej vsebini brezpogojno ukloni.

Razen tega je dobiti kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Narčiti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, dne 17. aprila 1909.

Najcenejše žilaste pletenine za ograje.

Večkrat sukane v ognju pocinkane žilaste ple-tenine posebne priprave za ograditev parkov za divjačino, vinogradov, drevesno itd. za varstvo proti zajemu, za pasje obore, v varnost proti toči, za fazanarije, ptičnike in kletke, najboljše žilčevje za igrališča lawn-tennis, do treh metrov širokosti v zalogi, za Rabiževske stene, Monirjeve grobove itd. itd. itd.

Pletenine se izdelujejo s 13 do 150 mm širokimi petljami in iz različno debele žice, ki se šle po spletenju pocirka v ognju in zatore ne rjavi, kakor vse iz pocinkane žice na-pravljene pletenine. Tudi bodočo žico za ograje v ognju po-cinkano in različnih debelosti dobavljajo prav ceno

Hutter & Schrantz d. d.

tvornice za sitarsko na Dunaju, Mariahill in v Pragi-Bubna.

Prirodni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

Dobiva se po vseh večjih trgovinah za železnino.

Specialitetas: patentni mački za sneg iz pocinkane železne pločevine. 1087-16

Naznanilo.

Vaied dolgotrajne bolezni sem bil primoran skoro popolnoma opustiti svojo

krojaško obrt.

Sedej naznanjam p. n. naročni-kom in drugim, da sem toliko okre-val, da zopet sprejemam vse v to stroko spadajoča dela. Ker izdelujem vsa dela po prav ugodnih cenah in ker je moje delo priznано povsem prav dobro, se priporočam za obila naročila z odl. čim spoštovanjem

Josip Ahčin

krojaški mojster 1549-1

v Ljubljani, Vegove ulice šte. 12.

Sprejme se

pomočnik

in

vajenec.

1557-1

„SLAVIJA“

12-4

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fond: 41,336.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430-97 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovesno slovensko-narodno upravo.

Vsa polnoma dej:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občinske namene.